

О. В. Тарасова, Донецький державний університет управління

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Процес формування нової економічної системи на засадах ринкових відносин, який відбувається в Україні, породжує комплекс суперечливих підходів у вирішенні проблем трансформації народногосподарського комплексу. Особливістю трансформаційного процесу в Україні є необхідність формування нових підходів до регулювання макроекономічних процесів. Це, у свою чергу, потребує нових підходів до проведення грошово-кредитної політики як складової єдиної економічної політики держави.

Ефективне функціонування банківської системи України – необхідна умова розвитку ринкових відносин в країні, що об'єктивно визначає необхідність дослідження діяльності банківських установ з урахуванням сучасних тенденцій, що складаються як всередині держави, так і на міжнародній арені, у тому числі з урахуванням впливу кризових проявів на національну банківську систему.

В умовах сучасної світової фінансової кризи саме банківська діяльність, як основний елемент функціонування банківської системи, піддалася найбільш жорсткому регулюванню з боку державно-регуляторних структур. Банкрутство найбільших банківських фінансових інститутів як у розвинених країнах, так і в тих, що розвиваються, обумовило необхідність перегляду механізму державного регулювання банківської діяльності та розробки антикризових програм керування, спрямованих на забезпечення фінансової стабільності, зниження загальноекономічних втрат.

У цих умовах першочерговими завданнями держави стають припинення паніки серед населення, відновлення платіжної системи та мінімізація збитку кредиторів. Саме тому у всіх країнах дійшли висновку, що в період банківських криз втручання держави в регулювання банківської діяльності є вкрай необхідним.

У даному контексті регулятивний вплив держави на банківський сектор економіки передбачає реалізацію наступних заходів:

запобігання відпливу коштів клієнтів із рахунків банківських установ. Як основний захід протидії панічним настроям вкладників у період кризи стало підвищення розміру страхового покриття з 50 тис. грн. у 2007 році до 150 тис. грн. у 2010 р. та 200 тис. грн. – у 2012 р. Для порівняння, у США розмір страховки був збільшений із 100 до 250 тис. дол.; у ЄС було ухвалено рішення про підвищення мінімального рівня захисту депозитів у всіх країнах із 20 до 50 тис. євро, а з 31 грудня 2010 р. – до 100 тис. євро.; у Росії – з 400 до 700 тис. рублів; у Казахстані – з 700 до 5000 тис. тенге (у сім разів). Підвищення розміру страхового покриття позитивно вплинуло на настрої громадян і дозволило уникнути паніки серед населення та значного відпливу коштів із банківської системи;

підтримка ліквідності та підвищення капіталізації банківської системи, що включає рефінансування, продовження строків надання кредитів банків і розширення списку активів, прийнятих як забезпечення;

фінансове оздоровлення та санація банківських установ, до яких можна віднести компенсаційний механізм міжбанківського кредитування і програми щодо безстанового кредитування, а також механізм усереднення обов'язкових резервів, що дозволяє банківським установам зменшувати суми коштів в обов'язкових резервах на обсяги незнижуваного залишку на своїх кореспондентських рахунках.

Слід відзначити, що розглянуті заходи державного регулювання банківської діяльності (крім страхування внесків) є вимушеними й епізодичними (тільки на момент кризи), і їх застосування в подальшому (після піка кризи) є економічно недоцільним і не сприятиме стабілізації банківської діяльності в майбутньому.

Тарасова, О.В. Банківська система України: актуальні питання державного регулювання [Текст] / О.В.

Тарасова // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 жовтня 2013 р.). - Суми: УАБС НБУ, 2013. - С.91-93.